

ขยะและของเสียทางการบรรจุ

- Directive 94/62/EC on Packaging and Packaging Waste ซึ่งเป็นระเบียบที่เกี่ยวข้องกับบรรจุภัณฑ์และของเสียที่เกิดจากบรรจุภัณฑ์ (Packaging and packaging waste) ระเบียบนี้ มีบทบัญญัติที่กำหนดให้มีการเก็บบรรจุภัณฑ์ไป recycle และ reuse คล้ายคลึงกับระเบียบภายในของประเทศที่มีโครงการ Green Dot อยู่ในปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม ระเบียบกลางของสหภาพฯ กำหนดเงื่อนไขในลักษณะที่ยืดหยุ่นและกำหนดให้ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศไปออกระเบียบภายในของตนเอง โดยดูความเหมาะสมของระบบที่แต่ละประเทศมีอยู่แล้ว ดังนั้น มาตรการที่เกี่ยวกับการเก็บและกำจัดบรรจุภัณฑ์ในประเทศสมาชิกก็จะแตกต่างกันออกไปในรายละเอียด ภายใต้ระเบียบกลางของสหภาพฯ ยังมีบทบัญญัติอีกประการหนึ่งที่สำคัญ กล่าวคือ มาตรา 9 กำหนดว่าบรรจุภัณฑ์ของสินค้าต่าง ๆ ที่เข้ามาขายในประเทศสมาชิก จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขพื้นฐานสำคัญบางประการ (essential requirements) มิฉะนั้นจะไม่สามารถวางขายได้

(รายละเอียดเพิ่มเติม: http://eur-lex.europa.eu/legal_content/EN/ALL/?uri=CELEX:31994L0062)

- The Producer Responsibility Obligations (Packaging Waste) Regulations ต้องการให้ภาคธุรกิจรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์มากขึ้น

(รายละเอียดเพิ่มเติม: <http://www.legislation.gov.uk/ukxi/2007/871/contents/made>)

- Commission Decision 97/129/EC establishing the identification system for packaging materials

- กฎหมายฉบับแก้ไข (Amending acts)

- Directive 2004/12/EC amending Directive 94/62/EC on packaging and packaging waste
- Directive 2005/20/EC amending Directive 94/62/EC on packaging and packaging waste (extension of deadlines for the attainment of the recycling and recovery targets for the Member States acceding the EU in 2004)
- Regulation (EC) No 219/2009 adapting a number of instruments subject to the procedure referred to in Article 251 of the Treaty to Council Decision 1999/468/EC with regard to the regulatory procedure with scrutiny
- Directive 2013/2/EU amending Annex I to Directive 94/61/EC on packaging and packaging waste

- Directive (EU) 2015/720 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2015 amending Directive 94/62/EC as regards the consumption of lightweight plastic carrier bags

ฉลากสิ่งแวดล้อมบนบรรจุภัณฑ์

- Regulation (EC) No 66/2010, on the EU Eco label

ฉลาก EU-Eco Label หรือที่เรียกว่า EU – Flower ของสหภาพยุโรป เป็นตราสัญลักษณ์ฉลากสิ่งแวดล้อมของทุกประเทศในสหภาพยุโรปที่แสดงให้เห็นว่า สินค้าเหล่านั้นมีการผลิตและได้รับการรับรองแล้วว่ามีความยั่งยืน (Life Cycle) ที่ใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม และพยายามลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตั้งแต่การเลือกวัตถุดิบในการผลิต กระบวนการผลิตเป็นสินค้า และผลกระทบของคุณภาพสินค้าต่อผู้บริโภค เช่น การรักษาคุณภาพน้ำ อากาศ ดิน และเสียง รวมทั้งเรื่องการประหยัดพลังงาน โดยพิจารณาตั้งแต่จุดเริ่มต้นของการผลิต ทั้งในเรื่องวัตถุดิบ กระบวนการผลิต การบรรจุหีบห่อ การใช้งาน จนถึงขั้นตอนสุดท้ายซึ่งเป็นการกำจัดกากเหลือใช้หรือการนำกลับมาใช้ใหม่

- German Packaging Ordinance and the ‘Green Dot’

สัญลักษณ์ Green Dot เป็นสัญลักษณ์เพื่อบอกผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ว่าบริษัทผู้ผลิตได้จ่ายเงินในการกำจัดขยะให้แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบ จำนวนเงินมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับแต่ละประเภท และชนิดของบรรจุภัณฑ์ โดยกฎหมายของสหภาพยุโรป Packaging and Packaging Waste Directive - 94/62/EC กำหนดให้ผู้ผลิตต้องจัดการกับขยะที่เป็นบรรจุภัณฑ์ของตน เพราะฉะนั้นหากผู้ผลิตไม่จ่ายเงินตรงส่วนนี้ ก็ต้องจัดการกับขยะจากผลิตภัณฑ์ของตนเอง ซึ่งแทบเป็นไปได้เลยในทางปฏิบัติ

ภาพที่ 1 สัญลักษณ์ green dot

ที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/188258>

- **EU-Eco Label (ฉลากเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของยุโรป)**

โครงการฉลากเพื่อสิ่งแวดล้อมของกลุ่มสหภาพยุโรปเริ่มในปี พ.ศ. 2531 ใช้ชื่อว่า European Flower โดยกำหนดไว้ในกฎหมาย council regulation (EEC) No.880/92 ซึ่งประกาศใช้อย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. 2535

ฉลาก EU-Eco Label หรือที่เรียกว่า EU – Flower ของสหภาพยุโรป เป็นตราสัญลักษณ์ฉลากสิ่งแวดล้อมของทุกประเทศในสหภาพยุโรปที่แสดงให้เห็นว่า สินค้าเหล่านั้นมีการผลิตและได้รับการรับรองแล้วว่า มีวงจรชีวิต (Life Cycle) ที่ใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม และพยายามลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตั้งแต่การเลือกวัตถุดิบในการผลิต กระบวนการผลิตเป็นสินค้า และผลกระทบของคุณภาพสินค้าต่อผู้บริโภค เช่น การรักษาคุณภาพน้ำ อากาศ ดิน และเสียง รวมทั้งเรื่องการประหยัดพลังงาน โดยพิจารณาตั้งแต่จุดเริ่มต้นของการผลิต ทั้งในเรื่องวัตถุดิบ กระบวนการผลิต การบรรจุหีบห่อ การใช้งาน จนถึงขั้นตอนสุดท้ายซึ่งเป็นการกำจัดกากเหลือใช้หรือการนำกลับมาใช้ใหม่

ภาพที่ 2 เครื่องหมาย EU-Eco Label

ที่มา: <http://news.thaieurope.net/content/view/3575/224/>

EU Eco-label มีสัญลักษณ์เป็นรูปดอกไม้และมีรูปตัวอีคล้ายสัญลักษณ์ของเงินยูโรแทนเกสรดอกไม้ เริ่มใช้เป็นครั้งแรกในปี 2536 โดยมีสาระสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

- ขอบเขตของสินค้าและบริการ สินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวันทุกประเภทสามารถขอรับการติดฉลาก EU Eco-label ได้ ยกเว้นอาหาร เครื่องดื่ม และเภสัชภัณฑ์ โดยคณะกรรมการยุโรป (European Commission) กำหนดกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค (Consumer Goods) ที่สามารถขอติดฉลาก Eco-label ได้ จำนวน 15 กลุ่ม คือ กระดาษทิชชู เครื่องล้างจาน ดินและปุ๋ย ที่นอน สีทาบ้านและน้ำมันเคลือบเงา รองเท้า สิ่งทอ ผงซักฟอก น้ำยาล้างจาน กระดาษก๊อปปี้ หลอดไฟ ตู้เย็น เครื่องซักผ้า คอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ และ

คอมพิวเตอร์แบบกระเป๋าหิ้ว นอกจากนี้ ยังมีสินค้าและบริการอื่นๆ ที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคัดเลือกให้ติด EU Eco-label เพิ่มเติมอีกหลายรายการ เช่น เครื่องดูดฝุ่น บริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เป็นต้น

- ประเทศที่มีการใช้ฉลาก EU Eco-label คือ ประเทศสมาชิกเขตเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Area: EEA) รวม 18 ประเทศ ประกอบด้วยสหภาพยุโรป (European Union: EU) จำนวน 15 ประเทศ รวมไปถึงไอซ์แลนด์ ลิกเตนสไตน์ และสวิตเซอร์แลนด์

○ ขั้นตอนการขอติดฉลาก EU Eco-label สามารถขอรับอนุมัติให้ติดฉลากได้โดยผ่านขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. การยื่นใบสมัครเพื่อขอติดฉลาก EU Eco-label ผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้จัดจำหน่ายสินค้าและบริการ สามารถยื่นใบสมัครพร้อมเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ที่ The EU Eco-label Competent Body ซึ่งตั้งอยู่ในประเทศสมาชิกเขตเศรษฐกิจยุโรป

2. การตรวจสอบ The EU Eco-label Competent Body จะตรวจสอบใบสมัครและข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับจากผู้สมัคร โดยใช้ผลการทดสอบจากห้องแล็บอิสระ เพื่อประเมินว่าสินค้าและบริการดังกล่าวมีคุณสมบัติช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือไม่

3. การอนุมัติและแจ้งผล หากสินค้าและบริการนั้นมีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนด The EU Eco-label Competent Body จะแจ้งผลการอนุมัติให้คณะกรรมการยุโรปและประเทศสมาชิกเขตเศรษฐกิจยุโรปทุกประเทศทราบ หากไม่มีเสียงคัดค้าน ผู้สมัครก็จะได้รับการอนุมัติให้ใช้ฉลาก EU Eco-label ได้นาน 3 ปีนับตั้งแต่วันที่ลงประกาศให้ทราบในวารสาร Official Journal of the European Communities

ขั้นตอนการขออนุมัติติดฉลาก EU Eco-label ใช้เวลาไม่เกิน 3 เดือน โดยผู้ที่ได้รับอนุมัติให้ใช้ฉลาก EU Eco-label จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมรายปีในอัตรา 0.15% ของยอดขาย หรือสูงสุดไม่เกิน 25,000 ยูโรต่อปี ให้แก่ The EU Eco-label Competent Body เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการรณรงค์ส่งเสริมการใช้ฉลาก EU Eco-label สำหรับผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จัดจำหน่ายรายใดที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและเล็ก (Small and Medium Enterprises: SMEs) หรือในประเทศกำลังพัฒนา (Developing Countries) จะได้รับการลดหย่อนค่าสมัครและค่าธรรมเนียมรายปีในการใช้ฉลาก EU Eco-label ลงอย่างน้อย 25% ของอัตราปกติ

ภาพที่ 3 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่ติดฉลาก EU-Eco Label

ที่มา: <http://www.xavax.eu/news/xavax-cleaners-got-eu-ecolabel>

- ฉลากสิ่งแวดล้อม Blue Angel

วิวัฒนาการของฉลากสิ่งแวดล้อม เริ่มต้นจากประเทศในแถบยุโรปโดยมีประเทศเยอรมันเป็นหัวหอก และนับประเทศแรกที่เขาจริงจังในการพัฒนาโครงการฉลากสิ่งแวดล้อม เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 ใช้ฉลากที่เรียกว่า นางฟ้าสีฟ้า (Blue Angel) ในการรณรงค์ปกป้องสิ่งแวดล้อมด้วยจุดมุ่งหมาย 3 ประการคือ ชี้แนะให้ผู้บริโภคซื้อเฉพาะแต่สินค้าที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ส่งเสริมให้ผู้ผลิตพัฒนาสินค้าที่รักษาสิ่งแวดล้อม และรณรงค์ให้ฉลากนางฟ้าสีฟ้าเป็นสัญลักษณ์ในการส่งเสริมการจำหน่าย

ภาพที่ 4 ฉลาก Blue Angel

ที่มา: <http://www.vcharkarn.com/varticle/40815>

ฉลากนางฟ้าสีฟ้า ได้เริ่มจากการใช้คำว่า เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรือ Umweltfreundlich (Environment Friendly) มาแก้ไขเป็น ฉลากสิ่งแวดล้อม หรือ Umweltzeichen (Environment Label) ในปี พ.ศ. 2531 เพื่อหลีกเลี่ยงคำโฆษณาต่างๆ ที่มักใช้ประโยชน์ว่าเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ความนิยมจากนางฟ้าสีฟ้า คงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ได้มีการพัฒนาระบบมหภาคในการจัดเก็บซากบรรจุภัณฑ์กลับมาผลิตใหม่ โดยมีการเก็บรวบรวมอย่างเป็นระบบจากแหล่งขายปลีก แหล่งชุมชน ตามถนนหนทาง โดยมีการพิมพ์บนบรรจุภัณฑ์ที่สามารถนำกลับมาผลิตใหม่โดยใช้ชื่อว่าจุดเขียว (Green Point หรือ Der Grune Punkt) ซึ่งในสหรัฐอเมริกาเรียกว่า Green Dot

บริษัทที่รับผิดชอบนี้มีชื่อว่า Duales System Deutschland (DSD) จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2533 โดยสมาคมผลิตเครื่องจักรบรรจุและผู้ประกอบการบรรจุภัณฑ์ พร้อมกับได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลส่วนกลาง ด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อจัดการระบบการเก็บกลับซากบรรจุภัณฑ์และนำมาผลิตใหม่ให้เป็นประโยชน์

แหล่งที่มา

พิชัย อุตมาภินันท์. 2552. ฉลากสิ่งแวดล้อมของสหภาพยุโรป (EU – Eco Label) ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ.

วารสารสิ่งแวดล้อม 13 (3): 25-27.

Inns G.R. 2013. International environmental and sustainability regulatory and legislative frameworks for the packaging of food, beverages and other fast-moving consumer goods. **Trends in Packaging of Food, Beverages and Other Fast-Moving Consumer Goods (FMCG)**. Woodhead Publishing, USA. pp 221–240.

<http://www.foodsafetymagazine.com/magazine-archive1/aprilmay-2013/global-regulatory-considerations-for-green-packaging/>

http://www.packaginglaw.com/2561_.shtml

www.gotoknow.org/posts/188258

http://www.enviro-pac.com/articles/ISM_0203.pdf

<http://ec.europa.eu/environment/waste/packaging/legis.htm>

<http://www.foodsafetymagazine.com/magazine-archive1/aprilmay-2013/global-regulatory-considerations-for-green-packaging/>

<http://www.deq.state.or.us/lq/pubs/docs/sw/packaging/intlpkgregulations.pdf>

http://www.packaginglaw.com/2561_.shtml